

1. גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע
 2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
 3. רופאים לזכויות אדם – ישראל
 4. האגודה לזכויות האזרח בישראל
 5. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
- על-ידי ב"כ עוה"ד אסנת כהן ליפשיץ, סיגי בן ארי ואח'
רח' הארבעה 10, תל אביב
טלפון: 03-62441120; פקס': 03-6244130
דוא"ל: Info@gisha.org

העותרים

נ ג ד

1. ממשלת ישראל
 2. ראש הממשלה
 3. שר הביטחון
 4. מתאם פעולות הממשלה בשטחים
- על-ידי פרקליטות המדינה, מחלקת הבג"צים
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם המשיבים לבקשת העותרים

1. בהתאם להחלטת כב' השופט כשר מיום 19.3.24, מוגשת בזאת תגובת המשיבים לבקשת העותרים "לקבוע מועד לדיון דחוף בעתירה והקדמת המועד למתן תגובת המשיבים" (להלן: **בקשת העותרים**).
2. עניינה של העתירה שבנדון, אשר הוגשה ביום 18.3.24, בטענות העותרים בנוגע להעברת משלוחי סיוע הומניטריים לרצועת עזה דרך המעברים בין ישראל לרצועה. בתוך כך, מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו על-תנאי שיוורה למשיבים לבוא וליתן טעם, כדקלמן:

"א. מדוע לא יאפשרו מעבר חופשי, מהיר וללא עיכוב של כל משלוחי הסיוע, הציוד והסגל ההומניטריים, במיוחד לצפון רצועת עזה והגדלתו המשמעותית של סיוע זה;

ב. מדוע לא יפעלו בהתאם לחובותיהם ככוח כובש ויספקו לאלתר סיוע הומניטרי חיוני לאוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה, ובעיקר לצפון הרצועה, דרך המעברים בין ישראל לבין רצועת עזה".
3. ביום 18.3.24 ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט כשר), אשר הורתה כי המשיבים יגישו תגובה מקדמית לעתירה עד ליום 7.4.24.

4. בהמשך לכך, ביום 19.3.24 הוגשה בקשת העותרים, במסגרתה מתבקש בית המשפט הנכבד "להורות על קביעת מועד לדיון דחוף בעתירה והגשת תגובת המשיבים בסמוך למועד זה" (סעיף 6 לבקשת העותרים). העותרים צירפו לבקשתם מסמכים אשר לפי הנטען מעידים כי "המצב הקשה הולך ומחריף" (ראו סעיפים 4-5 לבקשה והנספחים שצורפו לה).
5. בית המשפט הנכבד הורה כאמור למשיבים להגיב לבקשה זו, ומכאן תגובה זו.
6. עם קבלתה בפרקליטות המדינה, הופצה העתירה לגורמי הצבא ולמשרדי הממשלה הנוגעים בדבר, ולפי הנמסר לפרקליטות המדינה, אלה עמלים על הכנת התייחסויותיהם. עיון בעתירה מלמד כי היא מעלה שלל טענות, עובדתיות ומשפטיות, אשר חלקן הועלו לראשונה במסגרת העתירה, ולא נטענו בפניות המוקדמות של העותרים טרם הגשת העתירה. מעבר לכך, הרי שטענות העותרים בעתירה, הנוגעות להיבטים השונים ביחס למצב ההומניטרי ברצועת עזה דורשות, מטבע הדברים, גיבוש התייחסות מפורטת מגורמי המשיבים האמונים על נושאים אלה, ואיסוף חומרים רלוונטיים לצורך הטיפול בעתירה. על קצה המזלג נציין כי מדובר, בין השאר, בשאלות הנוגעות לסיוע ההומניטרי אשר מגיע לאזורים שונים ברצועת עזה באפיקים שונים (באוויר, בים וביבשה), לפעילות המעבריים, להיבטי איסוף וחלוקת הסיוע ברצועת עזה והמענים שניתנים להם, וכלל האתגרים שעמם מתמודדת ישראל בהקשר זה.
7. בהקשר זה, נדמה שאף עיון ראשוני בטענות העובדתיות הנזכרות בעתירה מלמד כי אלה אינן תואמות את הנתונים הקיימים בידי המשיבים. כך, מתבססת חלק מהתשתית העובדתית בעתירה על נתונים שמפורסמים על-ידי משרד הבריאות הפלסטיני ברצועה, אשר נשלט בידי ארגון הטרור חמאס. העותרים מתבססים בעתירתם גם על נתונים שמתפרסמים על-ידי המשיבים, אולם נתונים אלה מוצגים, לשיטת המשיבים, באופן שאינו מייצג נאמנה את העובדות בשטח. האמור מדגיש אף הוא את הצורך של המשיבים להידרש באופן מפורט לתשתית העובדתית הצריכה לעניין.
8. כמו כן, מלבד התייחסות להיבטים העובדתיים, יידרשו המשיבים במסגרת גיבוש תגובתם להתייחס גם להיבטים המשפטיים אשר עולים מהעתירה, לרבות לטענות המשפטיות השונות של העותרים, אשר כוללת טענות בדבר החובות שקמות לפי הנטען למדינת ישראל כלפי האוכלוסיה האזרחית ברצועת עזה, בהתאם (כך נטען) לדיני הכיבוש ולדיני זכויות האדם (ראו למשל סעיף 83 לעתירה). לצורך גיבוש התייחסות משפטית זו, הכוללת היבטים מתחום המשפט הבין-לאומי ומדיני הלחימה, נדרש גם כן פרק זמן מספק. העתירה אף מעלה היבטים משפטיים כבדי משקל הנוגעים לאופן הפעלת ביקורת שיפוטית בעניינים כגון אלו תוך כדי ניהול מלחמה, כמו גם סוגיות דיוניות שונות.

9. הנה כי כן, גיבוש ההתייחסות העובדתית הנדרשת לצורך תגובת המשיבים היא רחבה ביותר, ומערבת בעלי תפקידים מקרב גורמי המשיבים, לרבות גורמים בכירים. גיבוש תשתית עובדתית מסוג זה – בוודאי בזמן מלחמה – אורך זמן, הן לצורך איסוף המידע, הן לצורך עיבוד המידע לכדי נתונים הרלוונטיים למענה לעתירה. לכך יש להוסיף את השתתפות הנדרשת לצורך גיבוש המענה לטענות המשפטיות. שהות זו נדרשת כדי להעמיד בפני בית המשפט הנכבד את התשתית העובדתית והמשפטית המלאה לצורך הכרעה בעתירה. על כן, הקדמת מועד התגובה תקשה על המשיבים לגבש את התשתית העובדתית והמשפטית האמורה.

10. למען הסדר הטוב, ובשים לב לנטען בעתירה ובבקשה, יבקשו המשיבים להבהיר כי גורמי המשיבים עוסקים באופן שוטף בהיבטים הנוגעים להעברת סיוע הומניטארי לרצועת עזה במהלך מלחמת "חרבות ברזל". מדובר בעיסוק משמעותי ויום-יומי בקרב כלל הנוגעים לדבר, וכן ממשק צמוד ושיח שוטף עם הקהילה הבין-לאומית וסוכנויות וארגוני סיוע על מנת למצוא פתרונות להרחיב את זרימת הסיוע לרצועת עזה, ולשפר את המענה ההומניטארי ברצועה. עוד יציינו המשיבים, כי בשבועות האחרונים, ומבלי למצות בשלב הזה את ההיבטים העובדתיים והמשפטיים הנוגעים בדבר, יצויין כי כתוצאה מהמאמצים הרבים שצה"ל ומדינת ישראל השקיעו על מנת לאפשר מענה לצרכים ההומניטאריים ברצועה, הייתה עלייה משמעותית בהיקף הסיוע ההומניטארי שנכנס לרצועת עזה בכלל, ולצפון הרצועה בפרט, הן דרך האוויר באמצעות הצנחות של סיוע הומניטארי, הן דרך הים באמצעות מסדרון ימי ייעודי להעברת סיוע הומניטארי שמגיע דרך קפריסין, והן דרך היבשה באמצעות הרחבת הסיוע ההומניטארי שמגיע דרך ירדן, כניסת משאיות לצפון הרצועה דרך "מעבר 96", והן בכמויות גבוהות של משאיות שנכנסות דרך המעברים הקיימים. בשלב זה, יפנו המשיבים להרחבה ולעדכונים שוטפים בדבר המאמצים ההומניטאריים שהמשיבים מקיימים על מנת לשפר את המצב ההומניטארי ברצועת עזה – באתר ייעודי שהוקם ומתעדכן על בסיס יומיומי:

<https://govextra.gov.il/cogat/humanitarian-efforts/home/>

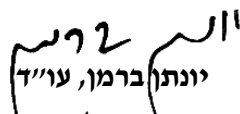
11. אשר לבקשה לקביעת העתירה לדיון, המשיבים מותירים את ההכרעה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט הנכבד.

12. תגובה זו נתמכת בתצהירו של סא"ל יותם שפר, רע"ן קש"ח מתפ"ש.

היום, י"א באדר ב תשפ"ד

21 במרץ 2024

יונתן סיטון, עו"ד
עוזר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

יונתן ברמן, עו"ד
סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה